Proračun općine Odžak

Mihalj, Petar

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:112174

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddimplomski studij – Financijski menadžment

Petar Mihalj

PRORAČUN OPĆINE ODžAK

Završni rad

Osijek, 2019/2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddimplomski studij – Financijski menadžment

Petar Mihalj

PRORAČUN OPĆINE ODžAK

Završni rad

Kolegij: Lokalne financije

JMBAG: 0010219360

e-mail: pmihalj@efos.hr

Mentor: : Izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

Osijek, 2019/2020

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study – Financial Management

Petar Mihalj

BUDGET OF THE MUNICIPALITY OF ODžAK

Final paper

Osijek, 2019/2020

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____završni_____ rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.

2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska.

3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).

4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Petar Mihalj

JMBAG: 0010219360

OIB: 38518209399

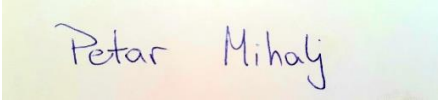
e-mail za kontakt: petarmihalj16@gmail.com

Naziv studija: Financijski menadžment

Naslov rada: Proračun općine Odžak

Mentor/mentorica rada: Izv.prof.dr.sc Domagoj Karačić

U Osijeku, _____17.09.2020._____ godine

Potpis:

SAŽETAK

Proračun se može definirati kao sustavni pregled planiranih prihoda te rashoda neke države u vremenskom razdoblju. Proračun u svakoj državi predstavlja glavni fiskalni instrument. Pošto je općina Odžak jedna od najsjeverniji općina Bosne i Hercegovin, ponajprije sam u ovom završnom radu odradio temu proračuna na razini države, zatim i opće informacije te države. Bosna i Hercegovina je jedinstvena dvoentitetska država, tako da svaki entitet ima svoj jedinstveni proračun, ali proračun na razini države se naziva „Proračun institucija Bosne i Hercegovine“. Opće informacije o državi spomenute u ovom završnom radu su uglavnom političkog, teritorijalnog, ali i administrativnog karaktera. Nadalje, entitet u kojemu se nalazi općina Odžak jeste Federacija Bosne i Hercegovine. Pošto se kroz cijeli završni rad proteže tema proračuna, opisan je također i proračun, odnosno prihodi i rashodi Federacije Bosne i Hercegovine. Naposljetku, dolazimo do teme ovog rada koja se odnosi na proračun općine Odžak. Ponajprije su opisane neke opće informacije od općini Odžak, a zatim dolazi i njen proračun, te su prikazani glavni dijelovi proračuna odnosno, proračunski prihodi i rashodi. U samom zaključku ovog završnog rada ukratko sam prokomentirao trenutno stanje općine, te dodao svoje viđenje budućnosti ove općine.

Ključne riječi: proračun , Bosna i Hercegovina, općina Odžak , prihod, rashod

ABSTRACT

The budget can be defined as a systematic review of a country's planned revenues and expenditures over time. The budget in each country is the main fiscal instrument. Since the municipality of Odžak is one of the northernmost municipalities in Bosnia and Herzegovina, first of all in this final paper I worked on the topic of the budget at the state level, then the general information of that state. Bosnia and Herzegovina is a single dual-entity state, so each entity has its own unique budget, but the state-level budget is called the "Budget of the Institutions of Bosnia and Herzegovina". The general information about the state mentioned in this final paper is mainly of political, territorial, but also administrative character. Furthermore, the entity in which the municipality of Odžak is located is the Federation of Bosnia and Herzegovina. Since the topic of the budget extends throughout the final work, the budget is also described, revenues and expenditures of the Federation of Bosnia and Herzegovina. Finally, we come to the topic of this paper which refers to the budget of the municipality of Odžak. First of all, some general information from the municipality of Odžak are described, and then comes its budget, and the main parts of the budget that are presented, budget revenues and expenditures. In the very conclusion of this final paper, I briefly commented on the current state of the municipality, and added my view of the future of this municipality.

Key words: budget, Bosnia and Herzegovina, municipality Odžak, revenue, expenditure

SADRŽAJ

1. Uvod 1

2. Općenito o proračunu 2

3. Opće informacije o Bosni i Hercegovini 3

3.1 Gospodarski pokazatelji Bosne i Hercegovine 6

4. Proračun institucija Bosne i Hercegovine 8

4.1 Prihodi proračuna institucija Bosne i Hercegovine 9

4.2 Rashodi proračuna institucija Bosne i Hercegovine 10

5. Proračun Federacije Bosne i Hercegovine 12

6. Opće informacije o općini Odžak 14

7. Proračun općine Odžak 17

8. Zaključak 22

9. Literatura 23

Popis grafikona 25

Popis tablica 26

Popis slika 27

1. Uvod

Proračun se može definirati kao sustavni pregled prihoda i rashoda neke države za određeno vremensko razdoblje najčešće do jedne godine. Proračun predstavlja glavni fiskalni instrument svake države. On je, dakle, jedan od načina kontrole javne potrošnje, odnosno to je plan prihoda i rashoda koji nam daje glavne informacije o tome iz kojih se izvora određena sredstva prikupljaju, te na što će se ta sredstva u određenom vremenskom razdoblju utrošiti.

U ostatku ovog završnog rada pojasnit je općenito proračun, njegovi dijelovi, a i par informacija o njima, načini prikupljana sredstava u proračunu te ciljeve proračuna. U nastavku ovog završnog rada opisan je terirorijalni te politički, i administrativni ustroj Bosne i Hercegovine. Analiziran je i sami proračun institucija Bosne i Hercegovine, kao i entiteta, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine u kojemu se općina Odžak nalazi.

Kao što i sami naslov završnog rada kaže „Proračun općine Odžak“ govorio sam i o proračunu općine Odžak, to jest definiranje ciljeva, sadržaja, funkcije proračuna u općini Odžak. U dijelu proračuna općine Odžak analiziran je proračun za 2019. godinu , te prikazani izvori prihoda i načini trošenja prihoda, odnosno rashodi općine Odžak. Proračun na razini lokalne i područne razine predstavlja ponajviši razvojni program, te važnost kao glavni upravljački i nadzorni instrument jedinica lokalne i područne to jest regionalne samouprave.

Također je opisana i sama općina Odžak, njen geografski položaj, teritorijalno ustrojstvo, ali i pokazatelj razvijenosti gospodarstva kao i stanovništva. Zbog nedostatka novijih informacija vezanih za gospodarsko i ekonomsko stanje općine Odžak, koristio sam jedine dostupne podatke iz 2009. godine, ali uz svaku sam stavku dodao svoj komentar sadašnje procjene određenih pokazatelja.

2. Općenito o proračunu

Da bi se državni proračun, ali i općenito proračun, neophodno je poznavanje definicije proračuna, njegove značajnosti te način njegova djelovanja. Počevši od samih početaka proračuna, financijski teoretičari smatraju da se proračun javio već u 15. stoljeću, ali tada je bio poznat pod nazivom budžet. Danas , pod nazivom proračun, on je glavni instrument fiskalne jedinice čijim se prihodima osigurava financiranje planiranih rashoda u tijeku jedne ili više godina.

No, proračun se može definirani na jos par načina:

- proračun kao kompromis između alternativnih stajališta u pogledu obujma i strukture državnih aktivnosti
- proračun regulativa koja je izravno vezana na sustav državnog računvodstva, revizije i izvješćivanja
- proračun kao postupak kojim se daje potpora ili usluga javnosti, te se upravlja javnim službama

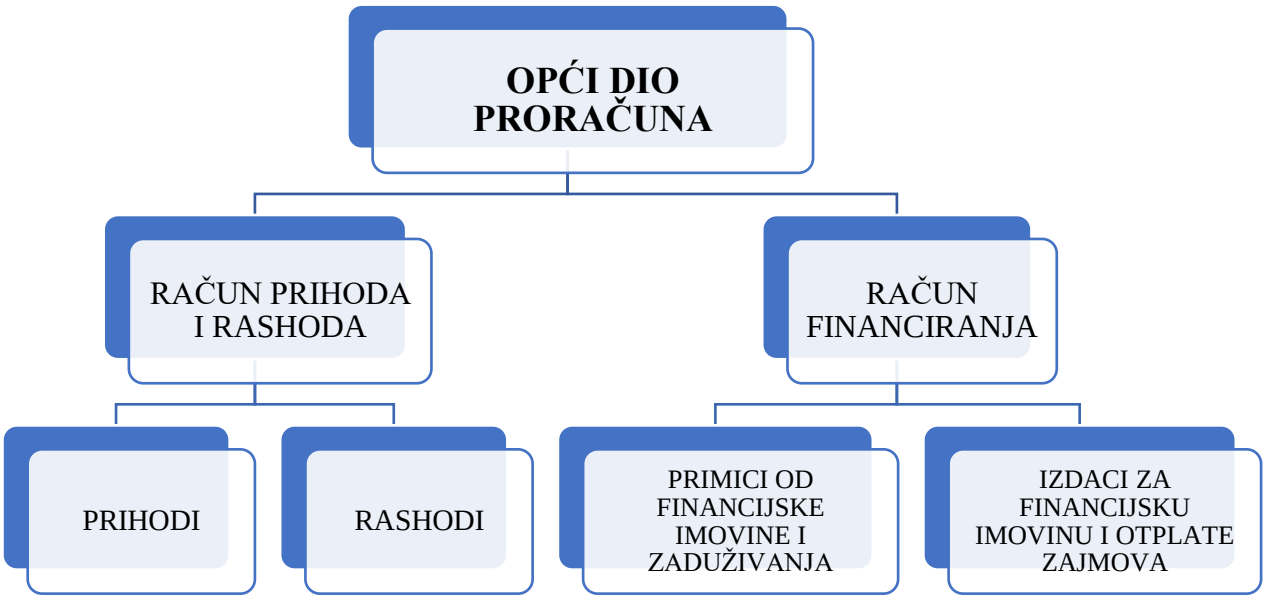
Sustav proračuna i jednako kao i njegovo djelovanje važno je područje čije je poznavanje nužno i neophodno kako bi se razumio računovodstveni informacijski sustav. Sustav proračuna je područje u kome postoji velik broj propisa, zakona i drugih akata kojima se propisuju načini, metode djelovanja, ograničenja, dužnosti i prava svih subjekata koji su u sustavu proračuna.

Osnovni elementi strukture i sadržaja proračuna čine:

- proračunski prihodi
- proračunski rashodi
- račun financiranja

Da bi se proračun izradio potrebna je procjena gospodarskog razvoja, ali i makroekonomskih pokazatelja države. Na razini općina i gradova, priprema proračuna te izvještaje o izvršenju proračuna obavljaju glavnim dijelom gradski i općinski načelnici, dok isti taj proračun usvaja općinsko odnosno gradsko vijeće. Takav općinski, ali i proračun na razini države donosi se za jednu proračunsku godinu i vrijedi isključivo za tu godinu. Glavna, ali ujedno i osnovna stvar proačuna jeste da mora biti uravnotežen, odnosno da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke.

Grafikon 1. Struktura proračuna

Izvor: Proračun.hr, Obrada: autor

Jasniju sliku strukture proračuna prikazuje grafikon 1. koji nam prikazuje da se opći dio proračuna dijeli na dva dijela, na račun prihoda i rashoda čiji su dijelovi ujedno i glavni dijelovi proračuna, a to su prihodi i rashodi. Nadalje, drugi dio općeg dijela proračuna jeste račun financiranja, koji nam prikazuje načine financiranja proračunskih manjaka te naravno korištenje proračunskih viškova.

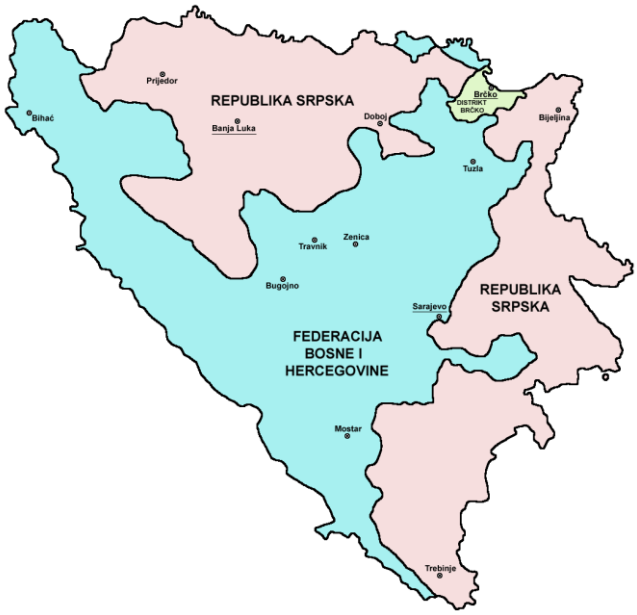
Nadalje, kao što se može primjetiti u samom naslovu ovog rada da se općina Odžak ne nalazi na području Republike Hrvatske, te se dalje govori dakle o proračunu Bosne i Hercegovine, ali i o proračunu entiteta države u kojemu se nalazi općina Odžak.

3. Opće informacije o Bosni i Hercegovini

Bosnu i Hercegovinu danas čine dva entiteta i jedan distrikt. 21.studenog 1995. godine u američkom gradu Daytonu sve su zaraćene strane, odnosno Bošnjaci-Srbi-Hrvati, potpisali mirovni sporazum, čime je završio trogodišnji rat u Bosni i Hercegovini. Tim sporazumom Bosna i Hercegovina je podijeljena na dva dijela – Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku

Srpsku. Kasnije, točnije 8. ožujka 2000. godine , od strane Međunarodnog arbitražnog suda uspostavljen je Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

Slika 1. Teritorijalno ustrojstvo Bosne i Hercegovine

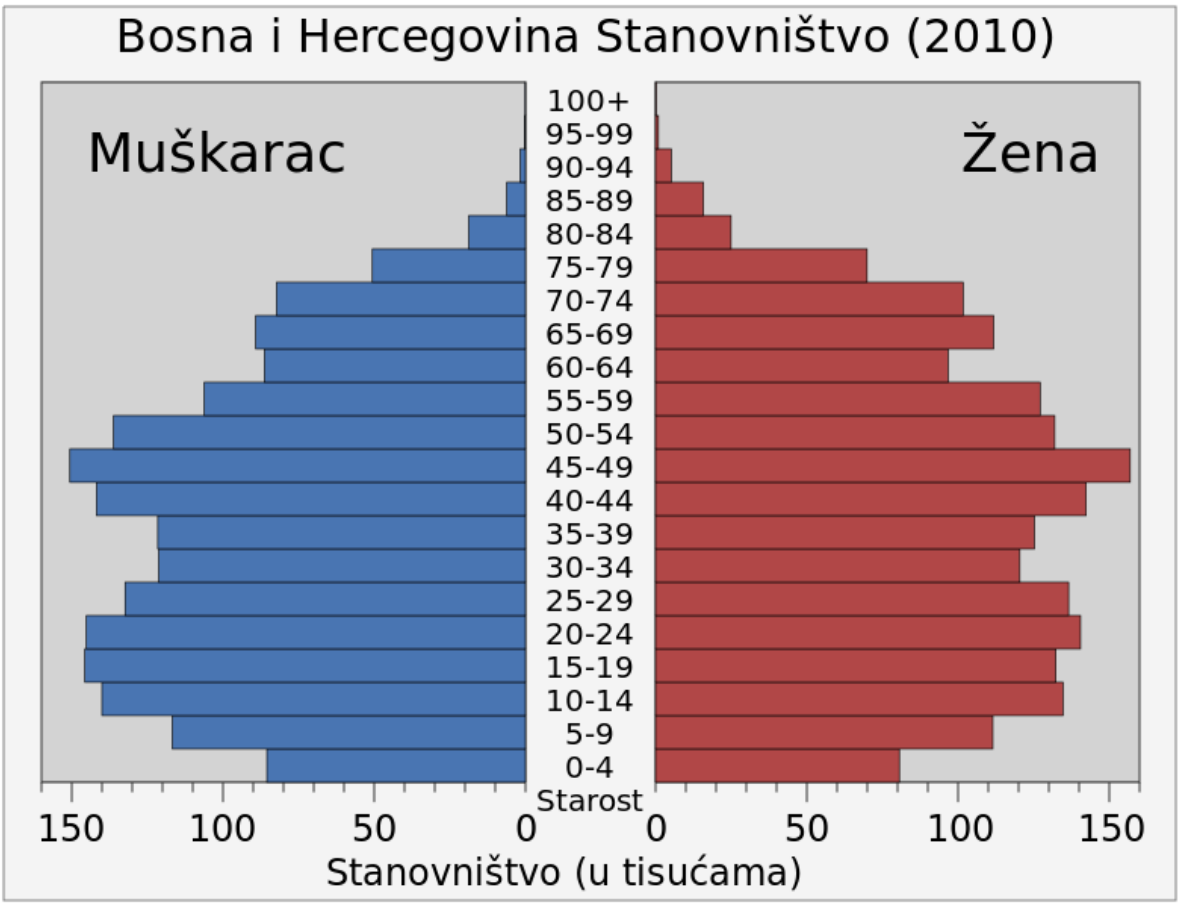
Izvor: Wikipedia.hr -Administrativna podjela Bosne i Hercegovine, Obrada: autor

Federacija Bosne i Hercegovine podijeljena je na deset kantona, od kojih je pet kantona većinom bošnjačkog stanovništva, tri kantona imaju većinom hrvatsko stanovništvo, dok ostala dva kantona čine mješovito hrvatsko-bošnjačko stanovništvo. Sarajevo je najveći grad u Federaciji Bosni i Hercegovini s nešto više od 300.000 stanovnika, također je Sarajevo i glavni grad cijele Bosne i Hercegovine . Ukupno, Federacija Bosne i Hercegovine ima 79 općina.

Federacija Bosne i Hercegovine priznata je na 51 %, dok je Republika Srpska bila priznata na 49 % teritorije Bosne i Hercegovine. Nakon uspostavljanja Brčko distrikta 2000. godine, veličina Republike Srpske umanjena je za 1 %, koji je pripao Brčko distriktu, te teritorij Republike Srpske danas iznosi 48% Bosne i Hercegovine. Republika Srpska predstavlja jedinstven entitet Bosne i Hercegovine koji nije podijeljen na županije ili kantone. Najviša razina vlasti RS je republika, potom slijedi općina odnosno grad. Iako je glavni grad po Ustavu Sarajevo, Banja Luka za RS predstavlja glavno i upravno središte.

Prema popisu iz 2013. godine, u Bosni i Hercegovini živjelo je ukupno 3.513.159 stanovnika, od čega se zbog masovnog iseljevanja, koje je zahvatilo i susjedne države, iselilo od 2013.-2018. godine nesšto više 150.000 osoba. 2019. godine procjenjeno je da je u Bosni i Hercegovini oko 3.301.000 stanovnika.

Grafikon 2. Sastav stanovništva Bosne i Hercegovine (2010. godine)

Izvor: Wikipedia.hr – Stanovništvo Bosne i Hercegovine, Obrada: autor

Prema strukturi stanovništva Bosne i Hercegovine iz 2010. godine , iz grafikona 2. jasno vidimo da je u Bosni i Hercegovini najviše osoba srednje dobi (40-55 godina), te da pretežito žene duže žive. Smatram da bi danas grafikon izgledao mnogo drukčije, ponajviše i dijelu mladih to jest području osoba od 19 do 30 godina starosti, naravno glavni uzrok smatram masovna iseljavanja koja se dešavaju na području cijele države Bosne i Hercegovine, ali i susjednih nam država.

Bosnu i Hercegovinu svrstavamo kao jedinstvenu državu, prema svom državnom uređenju, u svijetu, a glavni od razloga je zbog svoje unutarnje teritorijalne podjeljenosti na entitete, te

distrikt Brčko. Bosanskohercegovačko uređenje je republičkog karaktera, ali ona niti je definirana nit djeluje, odnosno ne funkcionira kao republika.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine čine tri člana, iz svakog konstituivnog naroda po jedan. Sva tri člana predsjedništva bira narod na izborima u svakom od entiteta, dakle Federacija Bosne i Hercegovine bira dva predstavnika odnosno jednog predstavnika Bošnjaka i jednog predstavnika Hrvata, dok Republika Srpska bira svog predstavnika Srba. Mandat jednog saziva Predsjedništva Bosne i Hercegovine traje četiri godine.

Najviši organ izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini predstavlja vijeće ministara Bosne i Hercegovine , oni dakle obavljaju dužnost vlade Bosne i Hercegovine. Vijeće se sastoji od ukupno 10 članova, kojih čine 9 ministara i jedan predsjedavajući. Oni su zaduženi za nadzor vanjske, gospodarske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine.

Najviše zakonodavno tijelo Bosne i Hercegovine jeste parlamentalna skupština ,čiji je centar zasijedanja u Sarajevu. Sastoji se od dva doma: Zastupničkog doma i Doma naroda. Svaki od domova ima po jednog predsjednika i po dva zamjenika, koje čine po jedan Srbin, jedan Hrvat i jedan Bošnjak. Da bi se neka zakonodavna odluka donijela mora biti usvojena i u Domu naroda , ali i u Zastupničkom domu. Na entitetskoj razini zakonodavnu vlast čine za Federaciju Bosne i Hercegovine Parlament Federacije,a za Republiku Srpsku Narodna skupština.

Kad je riječ o ustavnopravnim pitanjima najviša sudska vlast Bosne i Hercegovine je Ustavni sud Bosne i Hercegovine, koji donosi obvezujuće i konačne ustavnopravne odluke. Ustavni sud čini 9 članova: 4 člana se biraju iz Zastupničkog doma Federacije Bosne i Hercegovine, 2 člana iz Skupštine Republike Srpske, dok 3 preostala člana nakon dogovora s predsjedništvom Bosne i Hercegovine imenuje predsjednik Europskog suda za ljudska prava.

3.1 Gospodarski pokazatelji Bosne i Hercegovine

Gospodarski gledano Bosna i Hercegovina je, odmah nakon Makedonije, bila najsiromašnija republika u bivšoj Jugoslaviji. Nakon tri godine ratovanja na području Bosne i Hercegovine, koje se uništile bosanskohercegovačko gospodarstvo, ali i infrastruktura, došao je i veliki pad u proizvodnji pa je proizvodnja pala za čak 80%. 2002. godine u Bosni i Hercegovini nezaposlenost je iznosila 41%.

Što se tiče gospodarstva u Posavini, gdje se nalazi i općina Odžak, najviše se uzgajaju žitarice te industrijske biljke, dok od stočarstva uglavnom krave, ovce i svinje, ali i perad. U ostatku Bosne i Hercegovine na poljima smještenih kod Neretvinog donjeg toka, uzgaja se najviše vinova loza, razno povrće i maslina, klementine, mandarine, lubenice te ostalo voće. U brežuljkastom dijelu Bosne i Hercegovine uzgajaju se jabuke, šljive, kruške, ostalo voće, te povrće. U gorskim dijelovima Bosne i Hercegovine rijetko se uzgaja povrće i voće, ali je zato stočarstvo je veoma dobro razvijeno.

Bosna i Hercegovina posjeduje velike količine ugljena koji se koristi u proizvodnji električne energije, te zbog prevelike potrošnje ugljena Bosna i Hercegovina je danas druga u svijetu po smrtnosti prouzročena zagađenim zrakom, ispred nje je samo Sjeverna Koreja. Radna stnaga u Bosni i Hercegovini prema podatcima iz 2007. godine iznosila je oko 1.196 milijuna, od koje je 58% otpadalo na poljoprivredu, 15% na industriju te 27% na uslužne djelatnosti. Prema ovim informacijama nezaposlenost je tada iznosila oko 43%.

Tablica 1. Podatci o BDP-u Bosne i Hercegovine

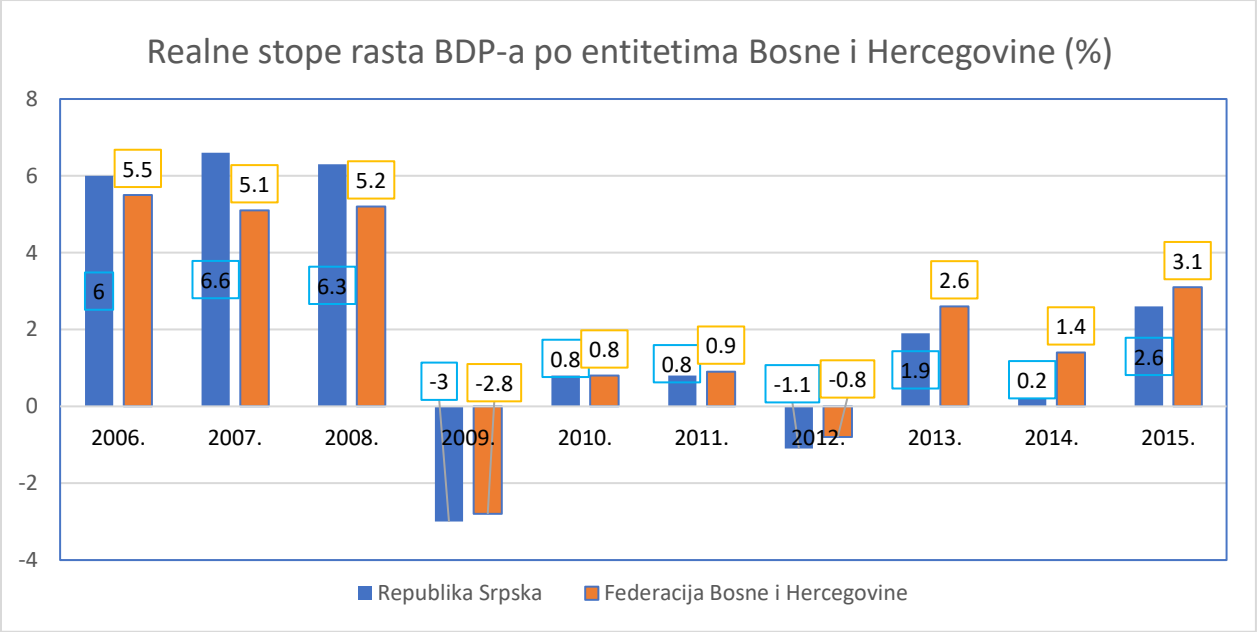
BDP (PKM)	▲$20.152 milijardi (2019.) $18,15 milijardi (2012.)
BDP rast	3.4% (2019.)
BDP per capita	$ 6.236 (2019.)
BDP po sektoru	usluge (65,3%), industrija (26,4%), poljoprivreda (8,1%) (2013.)
Inflacija (IPC)	▲1.369% (2018.) 3,1% (2011.)

Izvor: Wikipedia.bs – Privreda Bosne i Hercegovine, Obrada: autor

Prema podatcima iz tablice 1. , može se vidjeti blagi porast BDP-a u razdoblju od 2012. – 2019. godine. Taj nam podatak pokazuje blagi napredak BDP-a, što svakako prikazuje da Bosna i

Hercegovina teži ka sporoj, ali nadam se boljoj budućnosti. BDP per capita Bosne i Hercegovine za 2019. godinu iznosi $6.236 , dok u usporedbi s Republikom Hrvatskom, njen BDP per capita za 2019. godinu iznosi $14,950.

Grafikon 3. Realne stope rasta BDP-a po entitetima Bosne i Hercegovine u %

Izvor: Wikipedia.en – Ekonomija Bosne i Hercegovine, Obrada: autor

Grafikon 3. prikazuje postotni razvoj realnih stopa BDP-a entiteta Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2006.-2015. godine. Može se uočiti veliki pad stopa realnog BDP-a u razdoblju velike ekonomske krize, koja je zadesila ne samo Europu i nas, nego i cijeli svijet, te se najviše očitovala 2008.god. Također iz grafikona 3. se može uočiti da su oba entiteta, što se tiče realne stope rasta BDP-a, poprilično jednaki**.** Iako podjednaki rast BDP-a, može se uočiti brži oporavak Federacije Bosne i Hercegovine, u odnosu na Republiku Srpsku, iz ekonomske krize.

4. Proračun institucija Bosne i Hercegovine

Što se tiče proračuna institucija Bosne i Hercegovine njihova se sredstva koriste za financiranje određenih poslova, funkcija i programa organa kantona, gradova i općina, ali i svih ostalih

korisnika proračuna. Proračun po pravilu mora biti uravnotežen to jest da svi ukupni prihodi i primitci pokrivaju ukupne rashode i izdatke u istom iznosu.

Proračun za proračunsku godinu,to jest prije početka godine na koju se odnosi proračun donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine za Federaciju Bosne i Hercegovine, zakonodavna tijela kantona za kantone, te općinska odnosno gradska vijeća za općine i gradove. U dokumentu

okvirnog proračuna, koji obuhvaća najmanje jednu fiskalnu godinu te naredne dvije fiskalne godine, temelji se upravljanje proračuno, ali i sama izrada proračuna.. Takvo trogodišnje planiranje proračuna postajeza sve korisnike proračunskih sredstava obveza.

Premijer Bosne i Hercegovine, tek nakon razmatranja od strane vlade, podnosi Parlamentu prijedlog konačnog proračuna najkasnije do 1. studenog tekuće godine za sljedeću fiskalnu godinu. Dakako Parlament mora prihvatiti i usvojiti predloženi proračun do najkasnije 31. prosinca tekuće godine. U slučaju da Parlament ne donese ili prihvati proračun prije početka fiskalne godine, financiranje se obavlja privremeno.

Dokument okvirnog proračuna (DOP) institucija Bosne i Hercegovine za period od 2019. do 2021. godine koje je usvojilo vijeće ministara Bosne i Hercegovine, iskazuje ukupnu razinu rashoda institucija Bosne i Hercegovine uz servisiranje vanjskog duga u iznosima 966 milijuna KM za 2019. godinu, i po 957 milijuna KM za 2020. i 2021. godinu. Dakle, proračun institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iznosi gotovo 1,8 milijardi KM.

4.1 Prihodi proračuna institucija Bosne i Hercegovine

Javni prihodi predstavljaju financijska sredstva koja služe državi za podmirenje javnih rashoda. Bez takvog načina financiranja javnih rashoda suvremena država ne bi mogla funkcionirati. Javni prihodi su podijeljeni u dvije osnovne skupine, koje čine porezni prihodi odnosno sve vrste poreza kao što su : porezi na dohodak, porezi na dobit, porezi na imovinu, carine i drugi, te neporezni prihodi koji obuhvaćaju doprinose, pristrojbe, pomoći, donacije i drugo.

Ukupno ostvareni prihodi, finansiranje i primitci na raspolaganju institucijama Bosne i Hercegovine za 2018. godinu iznosili su 986.412.011 KM ili 104% u odnosu na planirane

prihode, primitke i finansiranje u proračunu za 2018. godinu. Od gore navedenog iznosa prihodi iznose 923.599.808 KM, dok finansiranje i primici iznose 62.812.203 KM.

Tablica 2. Ostvareni prihodi i primici i njihov udio u strukturi ukupno ostvarenih prihoda i primitaka za 2018. godinu

Vrsta prihoda, primitaka i financiranja	**% udjela**	**Iznos (KM)**
Porezni prihodi – Prihodi sa JR UINO za financiranje institucija Bosne i Hercegovine	*76,03*	*750.000.000*
Neporezni prihodi	*15,78*	*155.637.086*
Tekući transferi iz inozemstva	*1,72*	*16.989.789*
Transferi od drugih razina vlasti	*0,10*	*972.933*
Ukupni prihodi	***93,63***	***923.599.808***
Preneseni višak sredstava iz prethodnih godina	*6,04*	*59.587.000*
Primici od sukcesije	*0,23*	*2.220.038*
Primici od prodaje stalnih sredstava	*0,10*	*1.005.165*
Sve ukupno prihodi, financiranje i primici	***100***	***986.412.011***

Izvor: Izviješće o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, Obrada: autor

Iz tablice 2. jasno vidimo da glavni priliv prihoda proračuna institucija Bosne i Hercegovine dolazi od strane poreza, ukupno i od neporeznih i poreznih prihoda čak 91,81%. Pored poreznih i neporeznih prihoda, treća stavka koja uzima malo veći postotak u usporedni s ostalim jeste preneseni višak sredstava iz predhodnih godina, što ukazuje na dobru preraspodjelu sredstava prihoda za financiranje rashoda institucija Bosne i Hercegovine.

4.2 Rashodi proračuna institucija Bosne i Hercegovine

Oni izdaci koje država čini kako bi zadovoljila društvene potrebe radi javnog interesa nazivaju se javni rashodi. Opseg javnih funkcija koje čini država određuju visinu javnih rashoda. Javni rashodi se mogu klasifikacirati u dvije vrste rashoda, na redovne i izvanredne.

Redovni rashodi, odnosno oni rashodi :

- koji se mogu unaprijed predvidjeti
- kojima je visina relativno stabilna te,
- koji se redovno javljaju u proračunima

Dok su izvanredni rashodi oni:

- koji se ne mogu unaprijed predvidjeti,
- koji ne odgovaraju uobičajenim funkcijama države i
- kod kojih se korist ne iscrpljuje s istekom proračunskog razdoblja

Što se tiče rashoda Bosne i Hercegovine, ukupno ostvarenih rashoda i izdataka proračuna institucija Bosne i Hercegovine, u periodu 01.01. - 31.12.2018. godine, iznose 961.130.823KM.

Tablica 3. Struktura rashoda i izdataka i njihov udio u strukturi ukupno izvršenih rashoda u 2018. godini

Vrsta rashoda	**Iznos (KM)**	**% udjela**
Bruto plaće i naknade	*540.161.310*	*56,20*
Naknade troškova uposlenih	*112.706.337*	*11,73*
Putni troškovi	*16.575.863*	*1,72*
Izdatci za telefonske i poštanske usluge	*7.211.509*	*0,75*
Izdatci za energiju i komunalne usluge	*17.222.638*	*1,79*
Nabava materijala	*35.116.843*	*3,65*
Izdatci za usluge prijevoza i goriva	*10.421.880*	*1,08*
Unajmljivanje imovine i opreme	*22.630.419*	*2,35*
Izdatci za tekuće održavanje	*18.205.063*	*1,89*
Izdatci za osiguranje i troškove platnog prometa	*2.701.212*	*0,28*
Ugovorene i druge posebne usluge	*43.239.366*	*4,50*
Tekući grantovi i transferi	*38.643.210*	*4,02*
Kapitalni grantovi i transferi	*5.220.332*	*0,54*
Izdatci za inozemne kamate	*836.594*	*0,09*
Nabava zemljišta	*974.954*	*0,10*
Nabava građevina	*38.408.630*	*4,00*
Nabava opreme	*36.283.167*	*3,78*
Nabava ostalih stalnih sredstava	*6.552*	*0*
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	*9.190.149*	*0,96*
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	*3.541.347*	*0,37*
Vanjske otplate	*1.293.448*	*0,14*
Ukupni rashodi proračunskih korisnika i izravnih transfera s JRT	***960.590.823***	***99,94***
Rezerviranja	*540.000*	*0,06*
Sveukupni rashodi institucija Bosne i Hercegovine	***961.130.823***	***100***

Izvor: Izviješće o izvršenju proračuna institucija Bosna i Hercegovina i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018.godinu, Obrada: autor

Najveći postotak iz tablice 3. koja prikazuje rashode institucija Bosne i Hercegovine zauzimaju bruto plaće i naknade, čak polovicu rashoda odnosno preciznije prikazano 56,20% ukupnih rashoda. Razlog tolikom odljevu sredstava u plaće i naknade jeste prvenstveno zbog jedinstvenosti sastava vlasti u Bosni i Hercegovini, koja prema podatcima ima najviše organa vlasti ukratko Bosna i Hercegovina ima čak 260 ministara. Pošto je većina institucija na području Bosne i Hercegovine u vlasništvu Bosne i Hercegovine koje zapošljavaju nešto više od 400.000 osoba, te se najviše zbog ta dva razloga proračun na razini države naziva „Proračun institucija Bosne i Hercegovine“.

5. Proračun Federacije Bosne i Hercegovine

Nadalje, zbog teritorijalne raspodjeljenosti Bosne i Hercegovine, općina Odžak nalazi se na području Federacije Bosne i Hercegovine. U skladu s tim ukratko je prikazan i proračun Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno prikazani se prihodi i rashodi Federacije Bosne i Hercegovine.

Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2019. godinu, pripremljen u skladu s proračunskim kalendarom te iznosi 2.653.843.356,00 KM. Proračun s ukupnim prihodima i primicima, te rashodima i izdacima manji je za otprilike 229 mil. KM u odnosu na proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu.

Prihodi proračuna Federacije Bosne i Hercegovine čine sljedeće stavke:

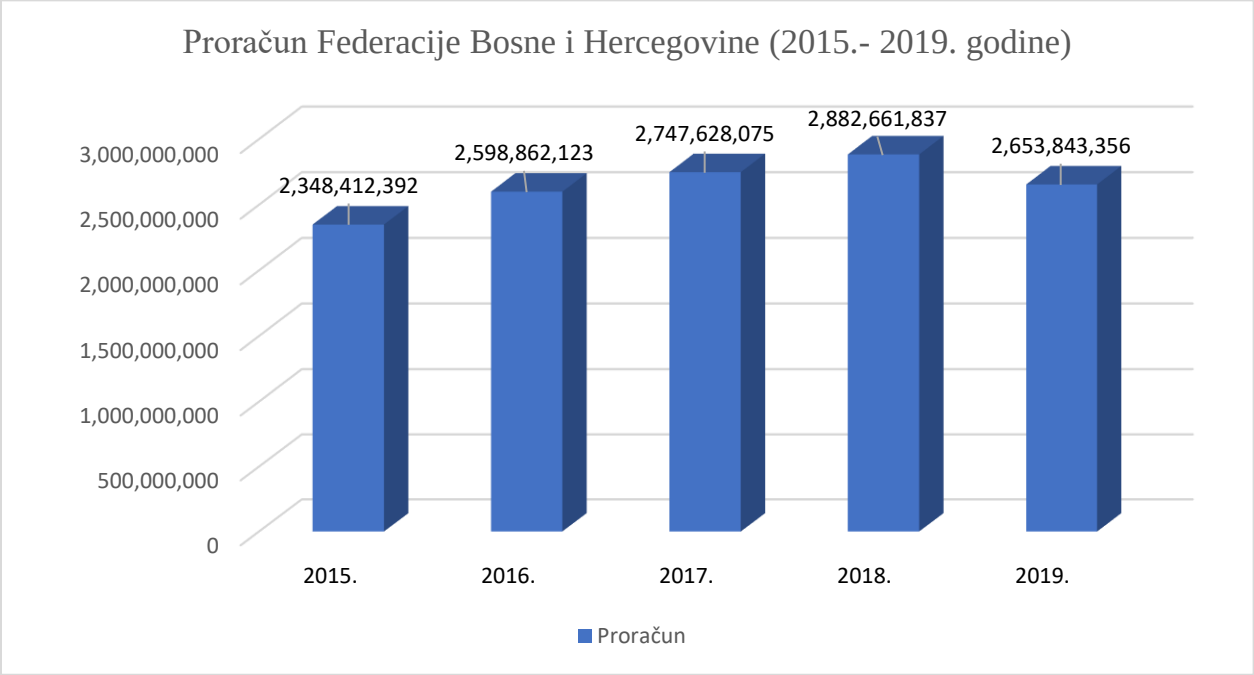
- Prihoda od poreza
- Neporeznih prihoda
- Primitaka te,
- Kratkoročnih razgraničenja

Dok ukupni rashodi i izdaci u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine za 2019. godinu također iznose 2.653.843.356,00 KM, te se sastoje se od sljedećih stavki:

- Tekuća pričuva
- Plaće, doprinosi i naknade troškova zaposlenih
- Izdaci za materijal i usluge

- Tekući transferi i drugi tekući rashodi
- Kapitalni transferi
- Izdaci za kamate
- Izdaci za nabavu stalnih sredstava
- Izdaci za financijsku imovinu
- Izdaci za otplate dugova

Grafikon 4. Proračun Federacije Bosne i Hercegovine (2015. - 2019. godine)

Izvor: Federalno inistarstvo financija, Obrada: autor

Prema podatcima iz grafikona 4. koji prikazuje proračun na razini Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2015. – 2019. godine možemo uočiti sljedeće informacije. Ponajprije uočavamo rast proračuna u prve tri godine, te pad u 2019. godini. najviše zbog manjih neporeznih prihoda koji su duplo manji u odnosu na 2018. godinu. Kao i na razini proračuna institucija Bosne i Hercegovine, tako i na razini Federacije Bosne i Hercegovine stavka koja najviše puni proračun jeste porezni prihod. Na suprotnoj strani, to jest stavka koja najviše prazni proračun, za razliku od proračuna na razini države gdje je glavni odljev sredstava išao na plaće i naknade, na razini Federacije najveći odljev ide na otplatu dugova.

6. Opće informacije o općini Odžak

Na krajnjem sjeveru Bosne i Hercegovine nalazi se grad Odžak koji je ujedno i središte općine Odžak. Smješten je u trokutu kojeg sa istoka zatvara najniži dio rijeke Bosne, s jugozapada planina Vučijak, te sa sjevera rijeka Sava.

Sjeverni dio općina Odžak ujedno predstavlja državnu granicu između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Područje općine Odžak je pretežno ravničarskog tipa, dok je u zapadnom dijelu i na obroncima Vučjaka brežuljkastog tipa. Kadar predstavlja najuzviseniju točku općine Odžak koji se nalazi na 204 metra nadmorske visine.

Slika 2. Prikaz položaja općine Odžak na karti Bosne i Hercegovine

Izvor: Wikipedia.hr – Odžak, Obrada: autor

Iz službenog popisa stanovništva iz 2013. godine, općina Odžak imala je 18.821 stanovnika, raspoređenih u 14 naselja. No, u Republici Hrvatskoj kao i u Bosni i Hercegovini iseljavanja stanovništva je sve veće i veće, pa tako i u općini Odžak. Smatra se, prema određenim procjenama da trenutno u općini Odžak broj stanovništa negdje oko 10.000-11.000 stanovnika, te je još u procesu stagniranja.

Tablica 4. Sastav stanovništva općine Odžak kroz razdoblje od 1971.-2013. godine

Sastav stanovništva - općina Odžak				
	2013. god.	1991. god.	1981. god.	1971. god.
Osoba	***18.821 (100%)***	***30.056 (100%)***	***27.895 (100%)***	***25.901 (100%)***
Hrvati	*11.621 (61,74%)*	*16.338 (54,36%)*	*15.430 (55,31%)*	*14.995 (57,89%)*
Bošnjaci	*6.220 (33,05%)*	*6,220 (20,69%)*	*5.371 (19,25%)*	*4.777 (18,44%)*
Srbi	*582 (3,092%)*	*5.667 (18,85%)*	*5.361 (19,22%)*	*5.881 (22,71%)*
Ostali	*340 (1,806%)*	*684 (2,276%)*	*376 (1,348%)*	*97 (0,375%)*
Albanci	*48 (0,255%)*	-	*21 (0,075%)*	*28 (0,108%)*
Romi	*8 (0,043%)*	-	-	-
Crnogorci	*1 (0,005)*	-	*28 (0,100%)*	*15 (0,058%)*
Slovenci	*1 (0,005)*	-	*8 (0,029%)*	*3 (0,012%)*
Jugoslaveni	-	*1.147 (3,816%)*	*1.276 (4,574%)*	*85 (0328%)*
Makedonci	-	-	*13 (0,047%)*	*5 (0,019%)*
Mađari	-	-	*11 (0,039%)*	*15 (0,058%)*

Izvor: Wikipedia.bs – Odžak , Obrada: autor

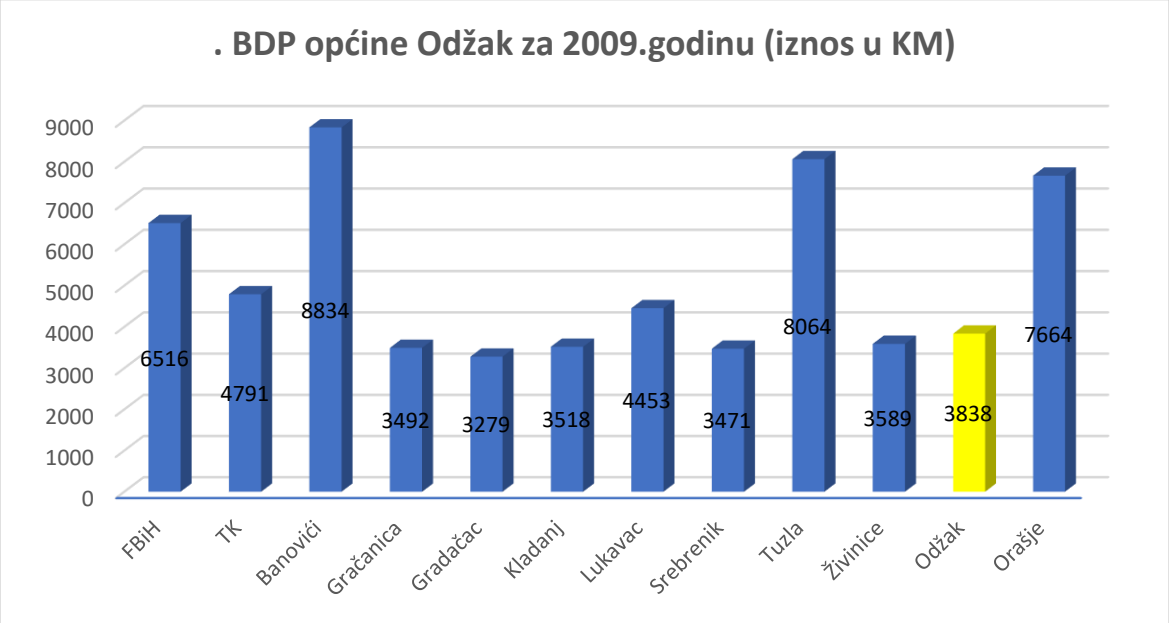
Iz tablice 4. jasno se vidi da je na općini Odžak kroz cijelo razdoblje pretežno naseljeno stanovništvo hrvatske nacionalnosti. Iako u samom gradu Odžak prevladava bošnjačko stanovništvo, ipak prema podatcima iz 2013. godine koji prikazuju da je na općini Odžak većinski narod hrvatske nacionalnosti, ponajviše zbog brojnih većinsko hrvatskih sela općine Odžak.

Što se tiče ekonomskih pokazatelje općine Odžak, zbog nedostatka informacija o trenutnom stanju, prikazane su informacije za 2009. godinu. Iako smatram da većina trenutnih ekonomskih pokazatelja, iako nedostupna, ne osciliraju previše od podataka iz 2009. godine

Kontinuirani rast BDP-a po stanovniku na području općine Odžak bilježi se u proteklih 19. godina te je za 68% veći u odnosu na 1991. godinu. Iako se ovaj podatak čini odličan brojke to demantiraju, ukratko rečeno općina Odžak se ubraja u općine sa niskim BDP-om po stanovniku. U usporedbi sa BDP-om Federacije Bosne i Hercegovine on je značajno niži, to jest, 2009.god iznosio je 58,9% od prosječnog BDP-a na razini Federacije Bosne i Hercegovine, dok je od susjedne nam općine Orašje bio duplo niži. Dakle, prema podacima o BDP-u po glavi stanovnika za 2009. godinu za općinu Odžak iznosio je 3838 KM. Iz svoje perspektive smatram

da se današnji BDP per capita općine Odžak nije značajno mjenjao u odnosu na 2009. godinu. Da bi lakše sagledali stanje BDP-a općine Odžak za 2009. godinu u grafikonu 6. prikazano je stanje opisano u prethodnom tekstu.

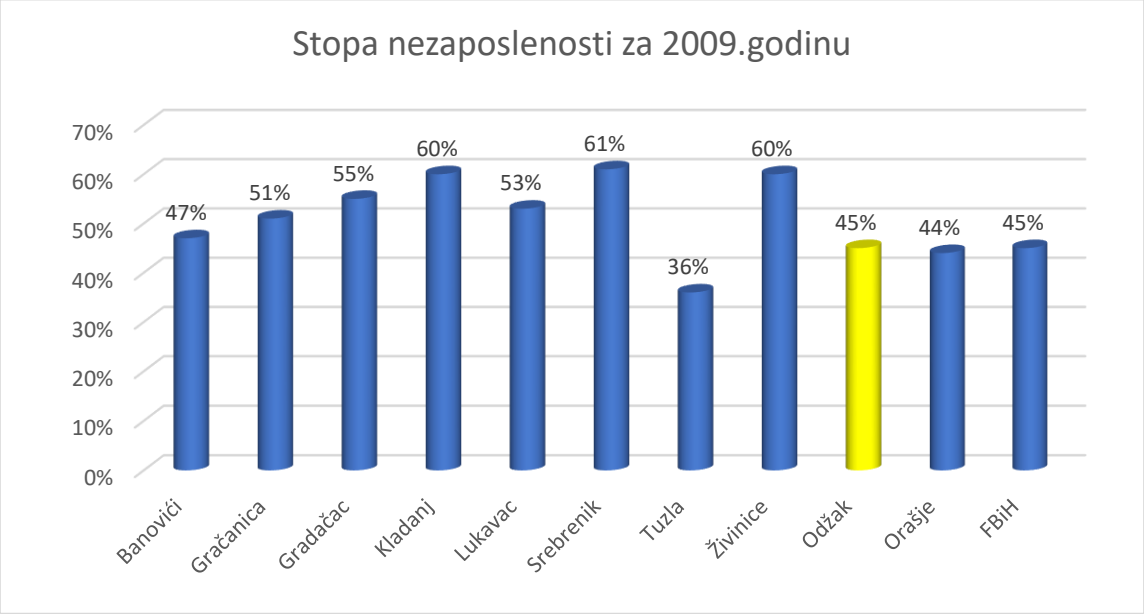
Grafikon 5. BDP općine Odžak u usporedbi sa ostlim susjednim gradovima i sa Federacijom Bosne i Hercegovine za 2009. godinu

Izvor: Strateška platforma razvoja općine Odžak, Obrada: autor

U općini Odžak u 2009. godini što se tiče stope registrirane nezaposlenosti zabilježena stopa od 45% nezaposlenih, što je u to vrijeme jednako prosječnoj stopi registrirane nezaposlenosti na području Federacije Bosne i Hercegovine. Iako usporedno s drugim općinama, gdje općina Odžak ima jednu od najnižih stopa nezaposlenosti ne umanjuje veličinu tog problema. Dodao bih svoj komentar sadašnjeg stanja nezaposlenosti, za koju smatram je niža prvenstveno zbog odlaska većeg broja mladih i nezaposlenih u inozemstvo prvenstveno zbog posla. Svi navedeni podatci o nezaposlenosti iz 2009. godine jasno su prikazani u grafikonu 5.

Grafikon 6. Usporedba stopa nezaposlenosti

Izvor: Strateška platforma razvoja općine Odžak , Obrada: autor

Općina Odžak prema informacijama iz 2012. godine ima ukupno 1.031 poduzeća od čega je 349 pravno poslovnih i 408 čisto pravnih subjekata, te 274 obrta u vlasništvu fizičkih lica.. Prema podatcima iz 2012. godine o stupnju razvijenosti općina Odžak se nalazi na 70 mjestu od ukupno 78 općina u Federaciji Bosne i Hercegovine

7. Proračun općine Odžak

Kao što sam na početku samog završnog rada rekao da je proračun sustavni pregled prihoda i rashoda, takav sustav vrijedi i za općinu Odžak. Prijedlog proračuna donosi općinski načelnik, te ga općinsko vijeće Odžaka mora, ali i ne mora, usvojiti.

U slučaju da općinsko vijeće ne usvoji ili prihvati proračun prije početka proračunske godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju nastavlja se privremeno financiranje svih poslova, funkcija te programa regionalne samouprave, na period od najduže tri mjeseca proračunske godine.

Proračun na razini regionalne odnosno područne samouprave se po sastavu ne razlikuje mnogo od proračuna na višim razinama države. Dakle, dijelovi proračuna općine Odžak čine:

1) **PRIHODI**

a) porezni prihodi

b) neporezni prihodi koji čine:

- poduzetnički prihodi ,

- prihodi od pristrojbi i naknada,

- novčane kazne,

- prihodi od imovine,

- prihodi od pružanja javnih usluga, prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi,

- primljeni transferi i donacije,

- ostali prihodi.

2) **RASHODI**

- plaće zaposlenih,

- naknade troškova zaposlenih

- doprinosi poslodavaca i drugi doprinosi,

- izdaci za meterijal, sitni inventar i usluge,

- tekući trasferi i tekući rashodi,

- kapitalni transferi,

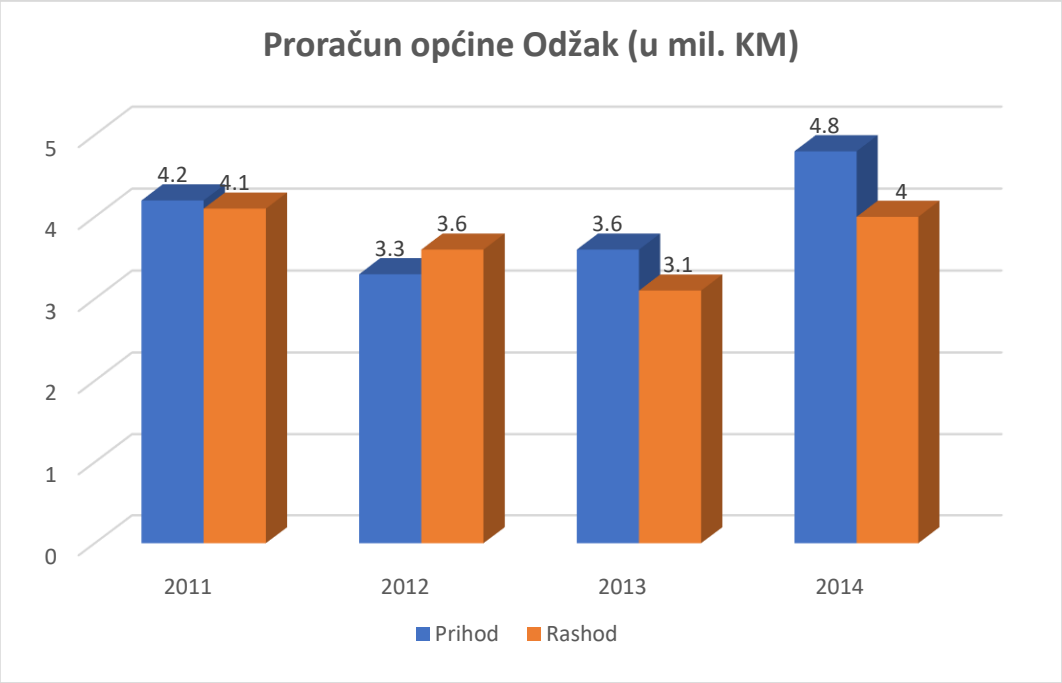
- izdaci za kamate.

3) **TEKUĆE PRIČUVE**

Kao i svaki proračun tako i proračun općine Odžak bilježi i silazne, ali i uzlazne trendove. Jedna od najznačajnijih promjena proračuna u prethodnim godina jest povećanje proračuna u 2014. godini, ponajviše zbog donacija koja su namijenjena obnovi nakon katastrofalnih poplava.

Iznos na proračunu se u narednom periodu povećavao te će se u narednim stranicama ovog završnog rada detaljnije prikazati prošlo , ali sadašnje proračunsko stanje.

Grafikon 7. Proračun općine Odžak (u mil. KM)

Izvor: Strateška platforma razvoja općine Odžak , Obrada: autor

Proračunski prihodi i primici općine Odžak za 2019. godinu planirani su u iznosu 6.397.968 KM, dok su rashodi i izdaci također planirani u istom iznosu.

Ukupni prihodi i primici proračuna općine Odžak u razdoblju od 01.01. do 31.12.2019 god ostvareni su u iznosu 4.888.055 KM , odnosno 76% planiranih prihoda i primitaka.

Ostvarene prihode i primitke prikazani su kroz:

1. Porezne prihode kao osnovni izvor prihoda u izvještajnom razdoblju ostvareni su u iznosu od 2.789.942 KM, što iznosi 3 % više u odnosu na planirane porezne prihode koji su trebali iznositi 2.545.026 KM
2. Neporezne prihode u izvještajnom razdoblju su ostvareni u iznosu od 1.663.087 KM, odnosno oko 23% više u odnosu na godišnji plan od 1.332.412 KM.

3. Tekuće transfere - transferi i donacije su u razdoblju od 01.01. do 31.12. 2019. godine ostvareni prihod u iznosu 377.730 ili 80% od planiranih godišnjih 470.000 KM
4. Kapitalni transferi su ostvarene u iznosu od 57.296 KM

Tablica 5. Prikaz prihoda za 2019. godinu općine Odžak

VRSTA PRIHODA	OSTVARENJE I-XII 2019	%
Porezni prihodi	2.789.942	57%
Neporezni prihodi	1.663.087	34%
Tekuće potpore	377.730	8%
Primljeni kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	57.296	1%
UKUPNO	**4.888.055**	**100%**

Izvor: Izviješće o izvršenu proračuna za period I.-XII. 2019.godinu , Obrada: autor

Proračunski rashodi i izdaci općine Odžak za razdoblje 01.01. do 31.12.2019. godine ostvareni su u iznosu 5.157.195 KM i u odnosu na planirani iznos od 6.397.968 KM, čime je indeks ostvarenja 81%.

Podjela rashoda i prikaz troškova financiranja rashoda općine Odžak za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine:

1. Tekuće rashode su u izvještajnom razdoblju ostvareni u iznosu od 4.158.835 KM KM, odnosno 90% ukupnih rashoda i izdataka.

Tablica 6. Prikaz najznačajnijih pozicija tekućih rashoda

R.br.	Naziv/vrsta rashoda	Ostvareni iznos (KM)	% u ukupnim ostvarenim rashodima i izdatcima
1.	Bruto plaće	1.084.815	21%
2.	Naknade troškova zaposlenih	176.634	3%
3.	Doprinosi poslodavaca	113.906	2%
4.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.177.505	23%
UKUPNO:		**2.552.860**	**49%**

Izvor: Izviješće o izvršenu proračuna za period I.-XII. 2019.godinu. , Obrada: autor

2. Tekuće transfere i druge tekuće rashode su u periodu od 01.01. do 31.12.2019. godine pstvareni u iznosu 1.578.428 KM , u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima tekući transferi sudjeluju sa 31%.

3. Kapitalne transfere ostvareni su u iznosu ostvareni u iznosu od 17.700 KM, a sastoje se od:
    - 6.300 KM na nabavu kontejnera mjesnim zajednicama
    - 5.000 KM sanaciju vodovoda u mjesnoj zajednici Ada,
    - 5.000 KM za izgradnju vodovoda u mjesnoj zajednici Gornja Dubica,
    - 1.400 KM mjesnoj zajednici Vrbovac za radove na priključku vode na groblju Smrekovac.
4. Izdatci za kamate
5. Kapitalne izdatke za nabavku stalnih sredstava ostvareni su u iznosu od 941.817 KM a u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima sudjeluju sa 18%.
    - nabavku građevina 721.967 KM
    - izadaci za nabavku opreme – 91.707 KM
    - za studije izvedivosti, projektiranje i pripremu projekata - 31.545 KM
    - sufinanciranje projekata financiranih od donatora i izradu projekata - 31.731KM
    - izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje 64.867 KM

6. Pričuvu proračuna u izvještajnom razdoblju utrošena je iznosu od 33.000 KM,

Ukupne obveze za dug zaključen sa Svjetskom bankom putem Vlade Federacije na dan 31.12.2019. godine iznosi 372.652 KM , a za kredit zaključen sa Raiffaisen bankom 195.492 KM. Pohvalno je reći da se sve obveze za dug uredno i na vrijeme otplaćuju

Sučeljavanjem ukupnih prihoda i primitaka u iznosu od 4.888.055 KM i ukupnih rashoda i izdataka u iznosu od 5.157.195. KM proizilazi da je za 2019. godinu ostvaren deficit u iznosu od 269.140 KM.

8. Zaključak

U ovom radu počevši od početka odrađene su brojne teme kao što su teritorijalno, političko i administrativno ustrojstvo, ali ponajviše teme vezane za proračun,. S obzirom na stanje proračuna institucija Bosne i Hercegovine moglo bi se reći da je Bosna i Hercegovina daleko od srednje razvijenih zemalja gledano ekonomski, ali i naravno i ostalih pokazatelja. Pošto se općina Odžak nalazi na području entiteta Federacije Bosne i Hercegovine, dotakao sam se i proračuna same Federacije Bosne i Hercegovine. Kao i na razini države svi pokazatelji su niski u usporedbi sa ostalim europskim regijama. Smatram da će u budućnosti Federacija Bosne i Hercegovine rasti i razvijati se u svim segmentima, kao što se moglo uvidjeti kroz ovaj rad da polako napreduje u odnosu na prethodna razdoblja.

No, glavna tema ovog rada jeste bio proračun općine Odžak, koja je jedna od najsjevernijih općina Bosne i Hercegovine. Što se tiče „moje“ općine njen proračun s vremenom je rastao i rasti će, gospodarsko stanje općine daleko je od dobroga, par tvrtki od kojih rijetko ili nikako zapošljavaja nove radnike. Razvoj općine u zadnjih par godina je vidljiv, ali u usporedbi sa susjednim nam općinama taj je razvoj daleko sporiji. Vidljivo je da vlasti općine rade poslovne i investicije odluke u korist stanovništva, ali i same općine Odžak, te bih njihov trud pohvalio, no još je puno prostora za napredak.

9. Literatura

1. Odžak.ba : „Izviješće o izvršenju proračuna općine Odžak za 2019. godinu“ , Dostupno na linku: https://www.odzak.ba/index.php/preuzimanja/category/180-izvjesca-o-izvrsenju-proracuna (14.07.2020. godine)
2. Enciklopedija.hr: „ Bosna i Hercegovina“, Dostupno na linku: https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=8918 (11.07.2020. godine)
3. Proračun.hr : „Proračun“ , Dostupno na linku: https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun (30.06.2020. godine)
4. Federalno ministarstvo financija: „Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2015.godinu“, Dostupno na linku: http://www.fmf.gov.ba/v2/stranica.php?idstranica=147&idmeni=15 (14.07.2020.godine)
5. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Dostupno na linku: https://www.parlament.ba/ (21.07.2020. godine)
6. Federalno ministarstvo financija: „Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2016.godinu“ , Dostupno na linku: http://www.fmf.gov.ba/v2/stranica.php?idstranica=147&idmeni=15 (14.07.2020.godine)
7. Federalno ministarstvo financija: „Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2017.godinu“ , Dostupno na linku: http://www.fmf.gov.ba/v2/stranica.php?idstranica=147&idmeni=15 (14.07.2020.godine)
8. Federalno ministarstvo financija: „Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2018.godinu“ , Dostupno na linku: http://www.fmf.gov.ba/v2/stranica.php?idstranica=147&idmeni=15 (14.07.2020.godine)
9. Federalno ministarstvo financija: „Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2019.godinu“ , Dostupno na linku: http://www.fmf.gov.ba/v2/stranica.php?idstranica=147&idmeni=15 (14.07.2020.godine)
10. Wikipedia.hr: „Odžak“ , Dostupno na linku: https://hr.wikipedia.org/wiki/Od%C5%BEak (14.07.2020. godine)
11. Izviješće o izvršenju proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, Dostupno na linku: https://mft.gov.ba/bos/images/stories/budzet/izvrsenje/2019/jul/Izvjestaj_o%20izvrsenju_Budzeta_institucija_BiH_i_medj._obaveza_BiH_za_2018-bosanski.pdf (14.07.2020. godine)

12. Večernji list: „Država sa najvećim brojem ministarstava po glavi stanovnika“ , Dostupno na linku: https://www.vecernji.ba/drzava-sa-najvecim-brojem-ministara-po-glavi-stanovnika-142872 (07.08.2020. godine)
13. Narodne novine: „Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu“ , Dostupno na linku: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_10_114_3008.html (10.08.2020. godinu)
14. Front Slobode: „ Odžak: Grad koji izumire “ , dostupno na linku: https://www.frontslobode.ba/vijesti/drustvo/105116/odzak-grad-koji-izumire (16.07.2019. godine)
15. Zakon: „Zakon o proračunu“, Dostupno na linku: https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu (17.07.2020. godine)
16. Zakon: „Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi“, Dostupno na linku: https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-(regionalnoj)-samoupravi (17.07.2020. godine)

Popis grafikona

Grafikon 1. Struktura proračuna 3

Grafikon 2. Sastav stanovništva Bosne i Hercegovine (2010. godine) 5

Grafikon 3. Realne stope rasta BDP-a po entitetima Bosne i Hercegovine u % 8

Grafikon 4. Proračun Federacije Bosne i Hercegovine (2015. - 2019. godine) 13

Grafikon 5. BDP općine Odžak u usporedbi sa ostlim susjednim gradovima i sa Federacijom Bosne i Hercegovine za 2009. godinu 16

Grafikon 6. Usporedba stopa nezaposlenosti 17

Grafikon 7. Proračun općine Odžak (u mil. KM) 19

Popis tablica

Tablica 1. Podatci o BDP-u Bosne i Hercegovine 7

Tablica 2. Ostvareni prihodi i primici i njihov udio u strukturi ukupno ostvarenih prihoda i primitaka za 2018. godinu 10

Tablica 3. Struktura rashoda i izdataka i njihov udio u strukturi ukupno izvršenih rashoda u 2018. godini..... 11

Tablica 4. Sastav stanovništva općine Odžak kroz razdoblje od 1971.-2013. godine..... 15

Tablica 5. Prikaz prihoda za 2019. godinu općine Odžak 20

Tablica 6. Prikaz najznačajnijih pozicija tekućih rashoda..... 20

Popis slika

Slika 1. Teritorijalno ustrojstvo Bosne i Hercegovine 4

Slika 2. Prikaz položaja općine Odžak na karti Bosne i Hercegovine..... 14